

[Landbrugsministeren.]

man ikke være tjent med at lave en lovgivning, som tvinger andre panthavere længere ud. Det er formålet med, at vi vil bruge jordbrugskommissionen til dette arbejde, og det er også forudsætningen, at man virkelig får dette arbejde udført korrekt og rigtigt. Man kan godt sige, at man kunne måske undvære det kontorarbejde, men jeg tror altså, at foreløbig bliver vi nødt til at køre med den slags kontrol, så kan man altid, som det moderne hedder, hen ad vejen, om en halv snes år, se, om det er nødvendigt med den kontrol, men for øjeblikket mener jeg absolut det er nødvendigt at have den kontrol.

Så har jeg lige et par bemærkninger til hr. Aage Frandsen, som drog nogle andre landbrugspolitiske og landspolitiske betragtninger frem. Dem vil jeg ikke svare på her, men jeg kan dog ikke dy mig for at sige, at man ikke skal være i den vildfarelse, at hvis man holder produktionspriserne nede, så kan man sikre sig, at varen, der kommer ud til forbrugeren, dermed automatisk bliver tilsvarende billigere. Den filosofi synes jeg man fra SF skal se at komme væk fra. Selv om man gav tilskud, så landbruget kunne producere helt gratis, så garanterer jeg for, at det skulle nok få en eller anden virkning på forbrugerpriserne, men ikke den, man mener fra SFs side. I hvert fald kan jeg sige helt bestemt, at selv om man gav 100 pct.s tilskud til dræningsarbejde, så fik hr. Aage Frandsen ikke mælken en øre billigere, så hvis det er på den filosofi, han bygger, så må han hellere ændre sit standpunkt.

Og så vedrørende grundforbedringslån. Hr. Arne Bjerregaard spurgte, om det ville skade nyfinansieringen. Det tror jeg ikke; jeg kan sige, at det er jeg overbevist om, at det gør de ikke. Det normale er, at ved en dræningsplans udarbejdelse regner man — og det slår såmænd ret godt til — med en 20-30 pct.s værdiforøgelse af jorden, altså at den giver en 20-30 pct. mere i udbytte. Selvfølgelig ikke det første år, men i løbet af en 3-4-5-årig periode, når jorden er kommet i kultur, så kommer den merværdi, altså tilvækst i afgrøden, jeg nævnte. Jeg tror ikke, det giver nogen problemer.

Til sidst til hr. Poul Westergaard: de nævnte problemer må vi overlade til udvalget.

Jeg takker ordførerne og skal nok være til rådighed, hvis udvalget har brug for mig under det videre arbejde.

Formanden:

Ønsker flere at udtale sig? Jeg minder om, at det er første behandling af forslag til lov om grundforbedringslån.

Aage Frandsen (SF):

Grunden til, at vi accepterer det grundforbedringsforslag, som ligger her, er, at det netop ikke hjælper noget at give 100 pct.s tilskud til grundforbedring for at få priserne ned. Det er vores begrundelse for at kunne acceptere forslaget, men havde det været en anden politik, så havde vi været tilhængere af at bevare den.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter.

(Lovforslaget (nr. 36) findes i tillæg A. sp. 583, fremsættelsen i tidenden sp. 380).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erik Andersen (S):

Det lovforslag, vi her skal behandle, til dels som følge af en revisionsparagraf i den hidtil gældende lov, tilsigter at give forædlere af planter den samme beskyttelse, som opfindere i industri og håndværk har, og den samme ophavsret, som i øvrigt forfattere og kunstnere har.

Lovforslaget baserer sig på en international konvention af 1961, som Danmark har underskrevet i 1962 og i øvrigt ratificeret i 1968 i forbindelse med revision af den gæl-

[Erik Andersen.]

dende danske lov, og da denne konvention tages op til revision hvert 5. år, må det anses for naturligt, at der også i den danske lov fortsat må findes en revisionsparagraf, som fastsætter revision med tilsvarende frekvenser.

Den væsentligste ændring i det foreliggende lovforslag er ophævelse af en overgangsbestemmelse, som på foranledning af Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavler blev indføjet ved lovændringen i 1968, og denne overgangsbestemmelse bestod i, at vegetativt formerede planter, dvs. planter, som formeres ved stiklinger eller rodkud o. lign., det gælder især visse planteskolplanter, f. eks. roser og nelliker, blev undtaget fra lovens almindelige bestemmelser om forædlerens rettigheder og beskyttelse. Det var en forudsætning ved denne overgangsbestemmelser indføjelser i loven af 1968, at den skulle bortfalde ved lovens næste revision, altså i indeværende samling.

Jeg har hæftet mig ved, at hverken Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavler eller Forædlerforeningen for vegetativt formerede Planter har særlige indvendinger herimod, og at sidstnævnte ikke mener, at overgangsordningens bortfald vil medføre ændringer i den hidtidige praksis, for så vidt angår oprettelse af kontrakter om formering m.v.

En anden mindre ændring, som man i samarbejdets tidsalder må hilse med tilfredshed, er, at nyhedsafprøvning foretaget af visse institutioner i udlandet kan accepteres som grundlag for nyhedsbeskyttelsen her i landet eller i hvert fald for nedsættelse af tiden for prøvedyrkning.

Jeg har endvidere hæftet mig ved, at lovforslaget ikke vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige, og jeg kan tilsige landbrugsministeren mit partis medvirken til lovforslagets gennemførelse, også, såfremt den højtærede formand måtte anse udvalgsarbejde for nødvendigt, positiv medvirken hertil.

Kaj Larsen (FP):

Lov om beskyttelse af forædlerrettigheder for planter er en meget nyttig lov. Den sikrer, at de, som beskæftiger sig med at udvikle nye planter, får en belønning og der-

med tilskyndes til en indsats på dette område. Samtidig sikrer loven udbredelse af plantenyheder i international målestok.

Vi er enige i lovforslagets sigte og vil dermed medvirke til en velvillig udvalgsbehandling.

Karlskov Jensen (V):

Den gældende lov, der stammer fra 1968, og som i øvrigt er i overensstemmelse med en international konvention, som Danmark har tiltrådt, indeholder nogle overgangsbestemmelser, og det er dem, man foreslår ophævet med det foreliggende lovforslag.

Det er de vegetativt opformerede planter, man nu drager ind under loven, og der er nogle af de meget vigtige gartneri- og planteskoleartikler, der er med her, bl. a. sådanne planter som roser og nelliker.

Det er en almindelig bestemmelse i loven, at en forædleres tilsagn skal gives, for at man har lov til at opformere og forhandle de nyheder, som han har frembragt i sin forædlervirksomhed. Det, der tilsigtes, er altså at sikre også på de områder, der indtil nu har været undtaget fra loven, en frembringer af sådanne plantenyheder ophavsret til det, han har skabt, akkurat som vi kender det fra patentrettigheder inden for håndværk og industri, og som vi kender det fra ophavsrettigheder på kulturelle områder.

Det er kolossalt udviklede problemer, der ligger gemt i spørgsmålet i virkeligheden, og den måde, lovforslaget er udformet på, er også meget udviklet; det kan være nok så svært at finde ud af, hvad meningen er, fordi der er henvist til at studere dels lovbestemt gørelser, dels andre love. Men det, det drejer sig om, er at inddrage disse undtagelser, der eksisterer i henhold til den eksisterende lov, under de bestemmelser, der har været gældende på frøplanteområderne.

Det er formet sådan i loven, at man naturligvis skal have en forudgående tilladelse fra forædleren, man skal betale afgift, hvis man vil forhandle en sådan plantenyhed, og det er forædleren, der bestemmer vilkårene. Men det hedder i loven, at vilkårene ikke må være urimelige, og de skal — hvad jeg lægger meget vægt på — være ens for alle; der kan altså ikke ske nogen forskelsbehandling. Men forædleren kan altså ikke modsætte sig udlevering af sådant materi-

[Karlskov Jensen.]

ale; det er også et forhold, der er til fordel for dem, der vil opformere og forhandle disse planter fremover.

Der er en anden vigtig bestemmelse, jeg også gerne vil sætte en streg under, og det er bestemmelsen om, at hvis der bliver uoverensstemmelser om de økonomiske vilkår opformeren og forædleren imellem, så kan man indbringe tvistigheden for et nævn, men det forhold, at den, der søger om tilladelse til at forhandle sådanne planter, vil indbringe sagen for nævnet, kan ikke medføre, at forædleren holder plantenyheden tilbage.

Jeg vil gerne nævne et andet forhold også, som nok er af betydning for de folk, det drejer sig om. De aftaler, som er truffet inden lovens ikrafttræden den 1. juni 1974, eksisterer fortsat. Man griber altså ikke ind med tilbagevirkende kraft.

Vi kan fra venstres side gå ind for lovforslaget. Der er et par småting, jeg gerne vil have at vi kigger lidt på i udvalget, det er spørgsmålet om forædlerbetingelserne, og det er spørgsmålet om det vilkårsnævn, der er omtalt i loven, og som vistnok aldrig har været i funktion, men som måske får en større betydning, når dette lovforslag er vedtaget.

Erik Hansen (RV):

Jeg vil gerne sige på det radikale venstres vegne, at vi med hensyn til det lovforslag, som her er fremsat, er enige i, at man må tage det næste skridt.

Jeg husker udmærket, at da vi i 1968 behandlede hovedloven, var der fra forskellig side, bl. a. fra gartnerierhvervets side, nogen betænkelighed ved at gå så langt med forædlerrettighederne, som tilfældet blev. Nu skal vi tage et skridt videre. Det drejer sig her om de vegetativt formerede planter, og vi ved, at tyngden her ligger i rose- og nellikedyrkningen.

Vi kan tilslutte os forslaget, men vi er opmærksom på, at sagen heller ikke her er helt problemfri. Der kan vel i øvrigt også

sættes spørgsmålstegn ved den langsigtede nytte af at lægge det ind i disse faste baner.

I bemærkningerne til ministerens lovforslag siges det, at lovforslagets gennemførelse ikke vil medføre udgifter eller administrative konsekvenser. Det er jo rigtigt, når ministeren skriver i bemærkningerne, at det forholder sig således, men denne nyhedskontrol, denne afprøvning, skal dog foregå et eller andet sted. Det er muligt, den kan indpasses i bestående aktiviteter på forsøgsvirksomhederne, men den skal dog under alle omstændigheder finde sted. Derfor vil jeg gerne gøre nogle bemærkninger i den anledning.

I forbindelse med behandlingen af det foregående lovforslag her i dag følte jeg mig lidt sat på plads af, at ministeren sagde: jeg har 300 tdr. land at dræne; det var, ligesom det skulle være et bevis for, at når ministeren disponerede over så meget jord, så havde han større ret til at udtale sig og kunne gøre det med større sikkerhed. Jeg kan ikke hamle op med ministeren med hensyn til jordarealer, men jeg føler alligevel, at det er rimeligt at sige: ligesom vi inden for landbrugssektoren taler om, at køerne vandrer mod vest, så tror jeg også, det er tilfældet, når det drejer sig om gartnerierhvervet. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren vil tage anledning til nøje at undersøge, om denne nyhedskontrol, som i forvejen finder sted på en lang række områder, vil følge med i den vandring, som erhvervet er på mod vest.

Når jeg føler, jeg er nødt til at understrege det her som på andre områder, når vi har drøftet aktiviteter inden for statens forsøgsvirksomhed med planteavl, så er det, fordi visse gartneriområder ligesom føler sig lidt sat udenfor, og det er nogen tid siden, vi sidst havde en minister i stolen, om jeg så må sige, der rigtig forstod, at Jylland faktisk var sat lidt udenfor.

Burgdorf (KF):

Efter at nu adskillige ordførere dybt og indgående har gjort rede for, hvad dette

[Burgdorf.]

lovforslag indeholder, skal jeg afholde mig fra at komme ind på det. Men loven hedder jo lov om beskyttelse af forædlerrettigheder, og da vi i det konservative folkeparti meget gerne vil være med til at beskytte folks rettigheder, også forædleres rettigheder, så vil vi da gå ind for lovforslaget. Det er klart, at når mennesker arbejder med dette og frembringer produkter og planter, som kan være til gavn for erhvervene, så er det også rigtigt, at de får glæde og udbytte af dette. Derfor vil vi gå ind for lovforslaget og give det en velvillig behandling.

Thorkild Pedersen (CD):

Vi ser med glæde, at landbrugsministeren fremsætter lovforslag, som vil være med til at fremme produktionen — og det gælder produktionen inden for alle erhverv — og vi synes, det er godt, at man i denne lovgivning får inddraget det område, der manglede i den lov, man vedtog i 1968. Derfor kan vi støtte det lovforslag, der her er fremsat.

Man skal også tage det miljøvenlige med i betragtning. Det er der indtil nu ikke nogen der har været inde på. Jeg har bidt mærke i, at dér, hvor man har mange træer, er man med til at bekæmpe forureningen, og også i relation til det synes jeg denne lovgivning er et gode.

Vi vil give forslaget vores støtte og være med til at sætte skub i erhvervet — det gælder inden for alle grene af det danske samfund. Der er også andre lande end Danmark, hvor man forsker, og jeg synes, det er en god ting, at vi her ikke er bange for, at den danske forsker skal være et lille skridt foran. Vi må prøve på altid at være på førstepladsen.

Aage Frandsen (SF):

Når der er tale om forslag, som skyldes en konvention, Danmark har tiltrådt, eller hvor der er tale om et forslag, forud for hvilket der ligger et grundigt kommissionsarbejde, er folketingets rolle primært den, at man i udvalg drøfter, om de enkelte bestemmelser er i orden, mens man her i salen giver en principiel tilslutning til forslaget. Det er vanskeligt i forbindelse med dette forslag, ligesom det er med en række andre forslag, som hviler på et grundigt forarbej-

de, her i folketinget at diskutere bestemmelserne i detaljer.

Med disse bemærkninger vil jeg tilsige lovforslaget mit partis velvillige behandling i udvalget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Nærværende lovforslag går sådan set kun ud på at gennemføre det, som er en nødvendighed ifølge EF-konventionen, når vi kommer ud af overgangsperioden, som strækker sig til 1978, og så vidt jeg kan bedømme lovforslaget, tilgodeser det såvel forædleren som de erhverv, der skal udnytte forædlerens frembringelser. Jeg har noteret mig, at gartnerne og frugtavlere ikke modsætter sig, at overgangsbestemmelserne nu sættes ud af kraft, og derfor kan jeg kun sige, at vi vil behandle lovforslaget velvilligt i udvalget.

Poul Westergaard (DR):

Vi har noteret os, at der i lovforslaget, som det nævnes i bemærkningerne til lovforslaget og i ministerens fremsættelse, er søgt taget et rimeligt hensyn til det synspunkt, at alle, der er i stand til at udnytte en plantenyhed på betryggende måde, også skal have tilladelse til at udnytte disse nyheder erhvervsmæssigt og på rimelige vilkår. Der er altså for os at se ikke tale om nogen form for reel indskrænkning i erhvervsfriheden på dette område, og vi synes, at man med dette forslag deler sol og vind lige.

Vi er derfor indstillet på en velvillig viderebehandling af lovforslaget.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Denne gang har jeg den glæde at kunne takke samtlige ordførere for en velvillig behandling af et lovforslag. Må jeg samtidig udtrykke min beundring for den ekspertise, som samtlige ordførere har vist sig i besiddelse af. Førstebehandlingen af dette lovforslag viser i hvert fald, at man ikke kan sige om folketingsmændene, at de ikke ved, hvad de taler om, for både socialdemokratiets og venstres og de andre ordførere har lagt en viden for dagen, som jeg tror meget få vil være i stand til på så kort tid at erhverve sig. Det drejer sig om så komplicerede problemer, at jeg synes, jeg vil komme med denne ros til ordførerne — hvis jeg da har lov til at give ordførere nogen ros.

[Landbrugsministeren.]

Jeg må komme med en enkelt rettelse. Hr. Erik Hansen tog en bemærkning op fra debatten om det foregående lovforslag. Jeg vil bare sige, at det er en misforståelse, når hr. Erik Hansen nævner, at jeg selv skulle have 300 tdr. land. Absolut ikke. Jeg har udført arbejdet for andre, så jeg har været en ydmyg tjener for andre i dette arbejde. Selv har jeg ikke haft råd til at dræne, det er noget helt andet.

Hr. Erik Hansen var nervøs for, kunne jeg forstå, at vores omkostninger vedrørende lovens administration ville stige. Jeg tror, jeg kan sige med sikkerhed, at de ikke vil stige, eftersom vi nu har muligheder for at bruge de udenlandske forsøgsresultater. Den merbelastning, der måske vil komme som følge af dette lovforslag, vil rigeligt kunne opvejes af den besparelse, der ligger i, at vi kan bruge de udenlandske resultater.

Det andet spørgsmål, hr. Erik Hansen rejste, kunne jeg bag ordene forstå havde andet sigte, men jeg vil bare sige, at man er jo på vej over til Jylland. Så vidt jeg ved, er man kommet til Fyn, og det er da et skridt på vejen til Jylland, så måske man i andre forhold kommer helt derover.

I øvrigt tror jeg ikke, jeg har flere bemærkninger ud over, at jeg vil sige tak endnu en gang for en velvillig behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til landbrugs- og fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Det sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme. (Ophævelse af bopælspligt m.v.) [af Poulsgaard m. fl.].

(Lovforslaget (nr. 14) findes i tillæg A. sp. 43, fremsættelsen i tidenden sp. 119).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Fremskridtspartiets lovforslag går ud på helt at ophæve de bestemmelser i landbrugsloven, der regulerer personers adgang til at erhverve landbrugsejendomme. Landbrugslovens bestemmelser om bl. a. selskabers, sammenslutningers og institutioners adgang til at erhverve landbrugsejendomme ønskes opretholdt uændret.

Efter den nugældende lov kan personer, der tager jordbrug som hovederhverv, og som tager fast bopæl på ejendommen, frit erhverve op til to landbrugsejendomme, forudsat de lovligt kan drives sammen. Disse bestemmelser blev vedtaget af socialdemokratiet, de radikale og SF med det formål at imødegå spekulation og samtidig dæmpe prisstigninger på landbrugsjord. Dette formål var der bred tilslutning til i folketinget, da loven blev ændret i juni 1973. Derimod var der ikke enighed om, hvilke bestemmelser loven skulle indeholde, for at formålet kunne tilgodeses.

Regeringen er helt opmærksom på, at byfolks køb af landbrugsejendomme har udgjort en stadig stigende del af det totale antal salg af landbrugsejendomme, i 1971 og 1972 op til 51 pct. Jeg vil blot indskyde den bemærkning, at statistik er udmærket, man skal bare læse statistikken på den rigtige måde. I gruppen fra 10 til 100 ha er byfolkenes andel ikke på de 50 pct., men knap så grel. Alligevel er der en tendens, som vi må være på vagt over for. Regeringen er også opmærksom på, at byfolk har været i stand til at betale en højere pris for landbrugsejendomme end landmænd, og det må have været medvirkende til at presse priseniveauet højere op end ønskeligt er, hvis man skal etablere sig og have landbrug som hovederhverv. Dermed er det blevet vanskeligt for unge landmænd at erhverve ejendomme. Der har for så vidt været en konkurrenceforvriddning; der har ikke været en konkurrence på lige vilkår.

De bestemmelser i landbrugsloven, som fremskridtsparti nu ønsker ophævet, bl. a. om bopælspligten, trådte først i kraft den 15. august 1973 og har altså kun været gældende i knap et halvt år. Denne periode kan man just ikke sige er så lang, at man ud fra erfaringerne i denne periode konkret kan udtale sig om lovens virkninger i positiv eller negativ retning. Der skal vistnok en læn-